

РАБОТНИКЪ

(LE TRAVAILLEUR)

ОРГАНЪ НА БЪЛГАРСКАТА СОЦИАЛЪ-ДЕМОКРАТИЧЕСКА ПАРТИЯ.

ЦѢНА:

ВСИЧКО, ЩО СЕ ОТНАСЯ ДО ВѢСТНИКА, СЕ ИСПРАЩА

АБониРАНИЕТО СТАВА:

мѣс. 1 л. 25 ст., 6 м. 2 л. 50, 1 г. 5 л.

Въ странство: 7 лева.

ДО РЕДАКТОРА *И. ХР. ГАБРОВСКИ.*

Търново, у редактора

Абонамента се предплаща.

ТЪРНОВО.

и въ печатницата „Работникъ“

10 стотинки всѣки номеръ

Организацията на нашата партия.

Силата и успѣхитъ на всѣка партия зависятъ най-главно отъ нейната организация, тактика и дисциплина. Колкото по-добре и по-съединени и организирани членове имаме на партията, колкото по-бързо и по-планомерно тѣ разпространяватъ и насочватъ силитъ си въ борбата, колкото по-енергично и по-смело тѣ вървятъ напредъ, толкова по-скоро и по-пълно достигатъ общата цѣль, къмъ която стрѣмятъ.

Безъ борба, безъ *организирана* политическа борба никоя идея не може да въстѣржествува въ обществото. Още по-малко може да въстѣржествува социализмътъ — освободителната идея на работническата класа, безъ организирана и съединена сила. Винаги на върха на идеята трѣбва да бѣли идеята, която ще прокара тая борба въ живота. Това съзнаха и работниците отъ цѣлия святъ и за това именно тѣ се съединяватъ въ международни съюзи, образуватъ работнически партии, организиратъ се въ политически партии, които дѣйствуватъ заедно по единъ строгоопредѣленъ планъ.

Нашитѣ работници почнаха да осъзнаватъ необходимостта отъ организацията. И тѣ вече се съединяватъ въ дружества за взаимно помагане и за борба противъ експлоатацията. Но тѣ не могатъ и трѣбва да се ограничаватъ само въ тия занаятчийски дружества. Тѣ сѣ отдѣлни дружества, тѣ сѣ рѣди слаби за да могатъ да издържатъ каквито и да било подпори отъ рѣцѣтъ на властующата класа. Това тѣ отъ опитъ знаятъ и сега вече се присъединяватъ къмъ социалъ-демократическата партия у насъ.

Българската социалъ-демократическа партия е съставена отъ съединението на всички мѣстни социалъ-демократически дружества и работнически дружества въ разнитѣ градове и села, които сѣ съгласни на нейната програма и тактика и задължаватъ да работятъ за нейното въстѣржество. Тя е съюзъ отъ осъзнавателнитѣ и образовани елементи на нашето работно население,

но нейнитѣ редове винаги сѣ открити за всички угнетени и експлоатирани, за всички сиромаси работници, за всички ония, които сѣ дошли до съзнание, че спасението на човѣчеството е въ социализма. Социалъ-демократическата партия, както на всѣкъдѣ, тъй и у насъ, е сърцето и душата на работническата класа. Нейната най-близка цѣль е да привлече всичкитѣ работници въ своитѣ редове, да развие у тѣхъ классово съзнание, да ги организира и дисциплинира въ една стройна войнствующа работническа армия и да ги поведе на борба противъ сегашната експлоататорска наредба. За това социалъ-демократическата партия се обръща къмъ всички работници, безъ разлика на полъ, вѣра и народност и ги вика да се наредятъ подъ нейното освободително знаме, да станатъ нейни войнствующи членове. Въ това отношение тя е тѣхна възпитателка и защитница. Никоя друга партия не харчи такива огромни сръдства и не се грижи за умственото и политическото развитие на работническата класа. Социалъ-демократическата партия отдава най-много умствени и нравствени сили, прави най-голѣми материални жертви за разпространението на своето учение. Всѣки нейенъ членъ споредъ планъ на организацията е длъженъ да внася единъ доброволенъ вносъ въ мѣстната касса на дружината. И отъ тия именно доброволни вносове се поддържа литературната и практическата дѣятелностъ на нашата партия.

За да отвори очитѣ на работниците, за да пробуди тѣхното классово съзнание, за да имъ обясни причинитѣ на тѣхната сиромашия, робство, невѣжество и страдания и по тоя начинъ да може да ги опжти къмъ тѣхната историческа мисия — да се борятъ и да осъществятъ социализмътъ, — нашата партия издава цѣль редъ книги, брошури, списания, вѣстници и съ такава ефтина цѣна, щото и най-голѣмия сиромасъ да може да си ги купи. Въ интереса на пропагандата, тамъ гдето се укаже нужно, партията раздава своитѣ издания безплатно.

Мѣстнитѣ социалъ-демократически дружества въ градоветѣ иматъ редовни събрания, на които се държатъ скаски по научния социализмъ

и се разискватъ разни въпроси по дѣятелността на партията. Тия събрания сѣ отъ много голѣма важностъ за работниците. Тѣ сѣ практическа школа, въ която грамотнитѣ и неграмотни работници като слушатъ скаскитѣ и разискванията, придобиватъ знания, въоръжаватъ се умствено, издигатъ се нравствено и се приготвяватъ за своето освобождение. Тукъ, въ тия събрания се запознаватъ работниците помежду си още по-добре и като си размѣняватъ чувствата и мислитѣ по положението си, пообратимаватъ се и ставатъ солидарни въ борбата.

Българската социалъ-демократическа партия не прилича на ония безпрограмни съюзи, които не сѣ разбрали още смисъла на явната политическа дѣятелностъ и значението на всѣкидневната програмна борба за развитието и успѣхитъ на социалистическото движение у насъ. Тя счита за недостойно и даже за вредно да крие своитѣ най-близки и крайни цѣли. Напротивъ, тя смѣта, че най-искрена и най-плодотворна дѣятелностъ между работниците е програмната — партийната дѣятелностъ. Като обяснява на работниците своитѣ най-близки искания отъ програмата, партията имъ показва, че тя иска това, което тѣ искатъ и по тоя начинъ ги привлича въ своитѣ редове и ги прави съзнателни борци за достигането на крайнитѣ цѣли. Като ги привлича въ своитѣ редове, тя ги обучава и имъ показва пътя и сръдството на тѣхното освобождение — *въ организираната политическа борба като самостоятелна классова работническа партия, противъ всички други буржуазни партии.*

Това никога не трѣбва да забравятъ нашитѣ пропагандисти въ своята дѣятелностъ. Каквито работнически дружества и социалъ-демократически съюзи да се основаватъ за напредъ, тѣ по силата на самата логика на движението, подъ влиянието на нашата програмна политическа дѣятелностъ ще бждатъ принудени сами да се присъединятъ къмъ Българската социалъ-демократическа партия или да се погълнатъ отъ нея.

Това съединение е вече почнато и за напредъ ще се продължава. Повечето отъ ония социалистически групи, които до преди 7—8 мѣсеца стояха вънъ отъ организаци-

ята на партията, сега вече сѣ присъединени къмъ нея и дѣйствуватъ споредъ нейната програма и тактика. Малцина, — да кажемъ ли — нѣколко отдѣлни единици не сѣ съзнали още ползата и своевременността отъ организираната политическа дѣятелностъ. Но ний тѣ сѣко сме убѣдени, че, рано или късно, и тѣ ще се подчинятъ на необходимостта.

Колкото за новитѣ работнически дружества, които сега се основаватъ, тѣ сѣ оказватъ много по-съобразителни отъ нѣкои наши безпрограмни социалисти. Тия дружества, както сами сѣ заявявали чрезъ в. „Работникъ“, щомъ сѣ основавали присъединявали сѣ къмъ партията и влизатъ въ най-тѣсни сношения съ нея.

Колкото по-скоро се разбере необходимостта отъ организираната партийна дѣятелностъ, толкова по-скоро ще се развива и ще успѣва социалистическото движение у насъ.

Н. Габровски.

ОТВОРЕНО ПИСМО

до П. Р. въ София.

Приетено,

На последното ти писмо, отъ 10 того, отговарямъ ти съ отворено, защото въ него ми задавашъ нѣколко питанья отъ общъ характеръ. Споредъ мене, отговора на тѣзи питанья ще бжде интересенъ да го знаятъ и читателитѣ на в. „Работникъ“.

Да захванемъ отъ първото питанье.

„1. Социалиститѣ, които не влизатъ въ социалъ-демократическата партия, само въ тактиката ли се различаватъ?“

Отговарямъ ти, че разликата не е само въ тактиката. Да се обяснимъ.

Отъ като се захвана разпространението у насъ на социалъ-демократическитѣ идеи, или идентѣ на научния социализмъ, не единъжъ е писано, че тактиката не е нѣщо независимо отъ началата, които неговѣдва тоя или оня човѣкъ или тая или оная група отъ човѣци. И наистина, тя е право слѣдствие отъ началата, е тѣсно свързана съ разбирането на нѣщата. Така, напр., тактиката на социалъ-демократитѣ и на анархиститѣ е различна, защото се водятъ отъ различни начала и съвѣмъ различно разбиратъ и обясняватъ явленията. Има у насъ социалисти, които не могатъ да се представятъ тѣзи разлики, които даже се

възмущаватъ, когато имъ показваме тази разлика въ разбирането и обяснението на явленията отъ тѣхъ и отъ насъ, социалъ-демократитѣ. Но единъ този вече фактъ, че тѣ взиматъ тактиката независимо отъ началата, независимо отъ разбирането на пѣщата, показва, че тѣ не сж си усвоили още пачина на мисленето, съ който се отличава единъ социалъ-демократъ отъ другитѣ. Така щото, *социалиститѣ*, които не влизатъ въ социалъ-демократическата партия, се различаватъ не само въ тактиката. Впрочемъ, отъ отговора ми на другитѣ ти питання ще видишь самъ, че това е така.

„2. Программата на българската социалъ-демократическа партия не е ли копие отъ программата на французската работническа партия?“

Това е вѣрно; ти е толкова копие отъ программата на френската работническа партия, колкото е копие и отъ германската, австрийската, белгийската, ромънската, италианската и т. н. По-нататъкъ въ писмото си ти ми обяснявашъ, че программата на „българската работническа партия“ трѣбвало да отговаря на условията на българския животъ и да се основава на „опита“, а не на „кабинетни умозрѣния“. Съ други думи, искашъ да кажешъ, че программата на българската социалъ-демократическа партия трѣбвало да бѣде чиста българска, *народна*.

Право да ти кажа единъ социалъ-демократъ не може никога така да мисли. Программата на социалъ-демократическитѣ партии въ цѣлия свѣтъ е еднаква и друга не може да бѣде. Не може да бѣде друга, защото: 1-о ти проистича отъ едно общо, „кабинетно умозрѣние“, което се нарича *научний социализмъ*; 2-о материалнитѣ условия на живота, които създаватъ социалъ-демократическото движение, на всѣкъждѣ сж еднакви и сѣ повече ставатъ еднакви; 3-о тия условия на всѣкъждѣ еднакво се разбиратъ и обясняватъ отъ социалъ-демократитѣ, съгласно „кабинетното умозрѣние“ — научния социализмъ. Отъ тука заключението е едно: программата на българската социалъ-демократическа партия не може да бѣде по-друга отъ программата на другитѣ социалъ-демократически партии, не може да бѣде *българска* или *народна* социалистическа программа; тя не може да не е копие отъ программата ако щѣшъ на французската социалистическа партия, ако щѣшъ на германската или белгийската

и т. н. Да не искаме да бѣде тя плодъ на „кабинетни умозрѣния“, сирѣчь на научния социализмъ, ще рѣче да не искаме да бѣде тя социалъ-демократическа программа; да не признаваме, че тя отговаря на материалнитѣ условия на нашия животъ, ще рѣче да не признаваме, че има почва за социалъ-демократизма у насъ; да не обясняваме тия условия съгласно „кабинетното умозрѣние“, ще рѣче да не сме социалъ-демократи.

Впрочемъ, за единъ социалъ-демократъ е несъмнено, че программата на всички социалъ-демократически партии въ свѣта, каквото ъме тѣ и да посятъ, е една и сжца и не може да бѣде различна. И това се отнася не само до общата частъ на программата, но така сжщо и до най-близкитѣ ѣ искания. Тѣзи искания сж тѣсно свързани съ общата цѣль на социалъ-демократическитѣ партии, тѣ сж необходимо слѣдствие отъ нея. Сбѣждането на всѣко отъ тѣхъ води къмъ главната цѣль; сбѣждането на всички най-близки искания изведиъкъ означава сбѣждането на главната цѣль на социалъ-демократическата партия. Программата на една социалъ-демократическа партия е толкова по-свършена, е толкова по-логична, е толкова по-научна, колкото повече най-близкитѣ ѣ искания отговиратъ на главната цѣль, колкото повече сж тѣ таквизъ, щото сбѣждането на всѣко да води направо къмъ цѣльта. А тъй като цѣльта на социалъ-демократическитѣ партии е еднаква за всички и тъй вато нейното сбѣждане зависи отъ еднаквитѣ материални условия, то и най-близкитѣ искания въ программата имъ сж еднакви. Ако се срѣщатъ нѣкои точки, които разнообразятъ, въ една твърдѣ малка, даже съвсѣмъ не забѣлѣзвана, степенъ, программата на социалъ-демократическитѣ партии въ различнитѣ страни, това зависи отъ различието на политическитѣ имъ условия. Но най-голѣмата частъ отъ исканията въ программата на всички социалъ-демократически партии сж еднакви.

Най-близкитѣ искания въ программата на българската социалъ-демократическа партия сж такива, каквито трѣбва да съдържа една социалъ-демократическа программа. Въ тия искания нѣма нито едно излишно или неумѣстно; нѣма нито едно такова, сбѣждането на което да не води къмъ главната цѣль; нѣма нито едно такова,

което да не е потребно въ нашия животъ за да се доближимъ до цѣльта. А щомъ извѣстни искания водятъ къмъ цѣльта, могатъ ли да не бѣдатъ „диктувани“ отъ живота? Които признава, че развитието на нашата страна върви въ сжщата посока, въ която е вървѣло и върви културното челоѣчество, той не може да не признае, че исканията на социалъ демократическата партия ни „диктува“ не само „кабинетното умозрѣние“, но направо и живота. Само искания, които не достигатъ никаква цѣль, или които не отговарятъ на цѣльта, само такива искания не сж „диктувани отъ живота и опита“.

И тъй, программата на българската социалъ-демократическа партия не може да бѣде по-друга отъ программата на другитѣ социалъ-демократически партии. Ето защо тя се явява „копие отъ программата на французската работническа партия“, а тази послѣдната може да се смѣта за копие отъ программата на германската социалъ-демократическа партия, както белгийската, ромънската, испанската и т. н. могатъ да се смѣтатъ за копие една отъ друга. Вѣрвамъ, че това ще ти стане още по-ясно отъ отговора ми на другитѣ ти питання. Но за да не те отбѣча съ дългия си отговоръ, нека оставимъ другитѣ питання да ги разгледаме въ идущия брой.

Поздрави себе си и приятелитѣ.

Д. В.

ЖЕНАТА И СОЦИАЛИЗМА

(Бebel).

Аналитически преводъ.

(Продължение и край).

Заключение.

Цѣлото съчинение на Бебеля показва достатъчно, че германския социализмъ сѣ представлява измѣненето на сегашната наредба не по насилственъ начинъ, но, напротивъ, чрезъ едно естествено и историческо развитие.

Освѣтъ това, отъ всичко казано до тукъ слѣдва, че е приближило времето да стане това.

Общественото развитие въ Германия презъ послѣднитѣ десетъ години е много характерно. Бебелъ казва, че Германия ще играе най-важна роль въ настоящия периодъ на общественото развитие.

Ний често пъти сме говорили за извъннѣриото буржуазно производство и ний знаемъ въ какво се то състои. Това явление е свойственно само на буржуазното общество и въ никоя друга историческа епоха ний не го срѣщаме.

Сегашното общество произвежда не само

извъннѣрно много стоки: то произвежда извъннѣрно много хора, особено въ Германия.

Това извъннѣрно производство му изѣде главата.

Германската буржуазия изникна преди 100 години; но тя бѣше осѣдена да влияе на политиката въ нѣколко години. Нейната пача е въ нейното влияние се паче отъ даято на войната между Австрия и Покс Буржуазията като че ставаше ре не к на. Бисмаркъ ѣ привлече.

Това благоприятствуваше разви буржуазията и на нейната собств и сега Германия заема второ на свѣта по своята индустрия и тѣ дни

Дребната търговия изчезна, сѣ било изводство всичко погълна и пр Веѣкъ който сѣществуваше между власт невладоущитѣ стана грамадна, это

За да придобие мѣсто и да факте осигури сѣществуванието си, едно частъ отъ населението се залавя ози точнитѣ и неточни науки.

Поради това се появява пред отъ учени и художници, пролетар та тѣ нареченитѣ свободни заняти а по постоянно се уголѣмнява и по недоволство и брожение въ най класове. Сегашната наредба е кр и подкопавана отъ всички страни

Нѣма съмнѣние, че Германия преобладающа роль въ идущата бор на Европа ѣ предназначаватъ за

Не току тѣй К. Маркъ, Ф и Лассалъ сж открили законитѣ тнего на сѣвременното общет призиали, че социализма е бди щественна форма.

Нека прибавимъ, че виснето е распространено между всичкитѣ есе и науката е станала до нима ане демократична.

За развитието на маситѣ е с много социалистическата литерат витѣ на дневната наредба сж револуцията прониква на всѣкъ

Жената тѣй сжщо не трѣва бездѣятелна, тя трѣва да посвѣ китѣ си сили за револуцията, бачи приближава, която ще ѣ основн съ работницитѣ, защото е по мощъ побѣдата е сигурна.

Н. Гено.

Съобщаватъ ни прияте

има основателни подозрѣт Михаилъ Елпидинъ, извн книгопродавецъ — експло на руската революционна ратура въ своя полза — въ ва, че е въ услугитѣ на ческитѣ агенти-шпиони на ского правителство. Длъ е на всѣки революционер стень челоѣкъ да прекъсете. какви сношения съ него.

Работническото движение въ Франция

отъ време на Коммуната.

отъ Жюль Геда.

(Преводъ)

(Продължение).

III.

Марселекий конгресъ, който рѣши още на първото си засѣдане да се нарече, за отличие отъ всички по-напрежни конгресси, „социалистически“, надмина всички очаквания. Съставенъ отъ 138 делегата отъ Парижъ, Лионъ, Борео, Марсель, Лилъ, Тулуза, Сентъ-Етиенъ, Буржъ, Рубе, Руанъ, Тулонъ, Сетъ, Виенъ и 32 други града, той отиде подълечъ отъ Международното Общество на работницѣ, което, като искаше колективна собственост само по отношение къмъ земята, не се докосваше до промишлений и търговския капиталъ. Конгресса се изказа за повръщането на обществото не само на земята но и на всички сѣчва на трудътъ на всичкитѣ средства за произвѣждане.

Заявлението подписано на 31 Октомври. гласи така:

„Като взема предъ видъ, че социалний въпросъ ще се рѣши само тогава, когато всѣкий челоѣкъ

— свободний мжжъ и равната нему жена — бѣдатъ въ състояние да удовлетворяватъ напълно своитѣ потребности и да достигатъ всестранно развитие на своитѣ способности, конгресътъ заявява, че частната собственостъ, като причинява имущественно и умствено неравенство не може да ни гарантира ни това удовлетворение (удовлетворение на потребноститѣ), ни това развитие (развитието на способноститѣ); той иска обръщането въ обществена собственостъ на земята, машинитѣ, минитѣ, пжтищата, постройкитѣ и пр. и счита това обръщение за единствено възможно сръдство, което може да гарантира за всѣкого пълно ползувание отъ продуктитѣ на неговия трудъ.

„Като взема прѣдъ видъ: 1-во и опита и науката доказаха пълната безполезностъ на изкупуването, кооперацията и сѣюза на капитала и трудътъ; 2-ро че при сѣвременната наредба данѣктъ, както прогресивний, тѣй и всѣкой другий, пада всѣкога съ всичката си тѣжестъ на гърба на потребителъ, т. е. на работника; 3-то че между ония, които сж заграбили народното богатство, отъ една страна и ония, които справедливо искатъ да имъ се повърне — отъ друга, е невъзможно никакво съгласие, като се има прѣдъ видъ разликата въ интереситѣ имъ, — конгресътъ заявява, че трѣба да се стрѣмимъ съ сичкитѣ си сили да обрънемъ въ обществена собственостъ всички сѣчна на трудътъ и всички сръдства за произвѣждане.“

Не по-малко ясенъ е смисълътъ на по въпросътъ за наемния трудъ рѣшение: сѣ видъ на това, че никакво сериозно подобрене положението на работницѣ е немислимо страиването самата система на наемния прѣдъ видъ на това, че системата на наемния е сѣтина отъ раздѣленieto на два класа, а които една владѣе всичко и не върши другия работи и нѣма нищо, — и че само когато капиталиститѣ, които произвѣдаатъ, ренне само на работницѣ, станатъ тѣ собственост, казаната система може да бѣде пена и замѣнена съ друга, при която произда се ползува отъ цѣлия продуктъ на сво прѣдъ видъ на това, че това владение на листитѣ отъ страна на работницѣ може постоянно и международно само тогава капиталитѣ престанатъ да бѣдатъ частна ностъ и станатъ колективни, безлични и не ми — конгресътъ рѣшава, че работницѣ да иматъ за цѣль национализацията на железнитѣ пжтища и т. н., които трѣва да сж предадени на производителитѣ, работницѣ.

Относящето се до собствеността се сж сжщо „къмъ общественото и неотчуждаемо на земята и всичко, което се намира въ и, както на сѣчва на трудътъ и сур териали“.

Писмо отъ Женева.

Дрударю, редакторе на
в. „Работникъ“.

Въ напечатания въ 25 брой на в. „Работникъ“ некрологът на редакцията на в. „Работникъ“ е вмявала една фактическа погрешка, а отъ ято ще изправи съ настоящето си писмо. Покойникът е оставил само едно писмо, не както се съобщил въ некролога двъ. Това сжщото писмо бѣше взела полицията за съставянието на акта за случившето злощастие и слѣдъ като неговото съдържание било известно на съдебната власт, по-късно бѣло предназначено.

Всѣки може да си даде смѣтка за неуспѣхъ, който представлява напечатването на едно писмо, което има нитимен да характеръ. Тукъ вече се туря на лице не само личността на покойникъ, но и на ая до когото е изпратено писмото. Защо ний не можемъ да изпълнимъ нието на редакцията, да ѝ съобщимъ та на писмото, а общото съдържание тѣхъ пасажъ сж ви извѣстни, както а по-вечето ни другари въ България ъ странство.

Обаче считаме за нашъ дългъ още едъ да съобщимъ на приятелитъ и другитъ на покойникъ, че причинитъ, които го заставили да вземе това печално ение сж слѣдствие на неговата физика болѣсти, която е разяждала ексцесионитетъ му отъ четире години насамъ. ширението на стомаха [dilatation de l'estomac] бѣше взело у него таква разт, които удивляваха д-ра Цана, специтъ по болѣститъ на стомаха. Тази етъ „туря човѣка въ противоречие съ ното глѣстествуване“, както ни казавъ ессора Морисъ Шифъ, който съпроеаше педно съ насъ останкитъ на ри ни. Мнѣнието на Шифа ни поди и д-ръ Лазаръ, специалистъ по вититъ болѣсти. И тримата тѣзи д-ри вѣстни авторитети въ медицинската ѣбна, още по-вече че първия лѣчение а ѣбна лично познаваше Балабанова. Дѣй-послѣдъ на тази болѣст върху духа се нията, бчава въ създаванието на едно общо-иение отъ живота [degout de la vie] ѣ въ се ясно потвърждава отъ оставеното

И. Е. използвамъ се отъ случая да извея дълбока благодарностъ, както и та-иайте другаритъ ми отъ „Българския цоврътчески социалистически клубъ въ ѣ, извъкъ къмъ главнитъ събѣти на Фран-та, Женевската и Българската ра-ески партии, къмъ рускитъ ни цюва и социалъ-демократи изъ Парижъ, — въ ба, Бернъ, Цюрихъ, къмъ работни-на въ синдикати отъ Женева, къмъ ре-итъ на „Социалъ-Демократъ“, „Денъ“ огрессъ, къмъ българскитъ социа-ески групи задъ граница и въ зонервни, които испратиха съболезнова-ректелетелеграмми и отъ името на които поднесени вѣнци на гроба на по-одаря отъ името на международна-

та комиссия за въздиганieto паметникъ на Слави Балабановъ въ Женева и за напечатванието въ негова паметъ стѣнне-нието на Енгелса „Господинъ Дюрингъ и извършения отъ него превратъ въ науката“, на групитъ които внесоха своитъ пожертвования.

Приемете, другарю редакторе, социалистическитъ ми поздравления.

Кръстю Раковски.

МАЛКА КОРРЕСПОНДЕНЦИЯ.

Разградъ. К. Получени 50 лева, както и кооперативнитъ. Отчетитъ ще пратимъ.
Силистра. Анчеву. Прашаме исканитъ броеве. Молимъ пратете събранитъ пари.
Стара-Загора. Злати Добройковъ. Пратете по-скоро рѣшенята на дружината.
Сливень. Получени кооперативнитъ пари.
Шуменъ. Костову. Пратени ви сж 18-й и 27-й броеве отъ вѣстника.
Дръново. Кооперативнитъ пари получени.

СОЦИАЛЕНЪ ПРЕГЛЕДЪ.

ВЪ БЪЛГАРИЯ

СОФИЯ.

За оня, които не стонъ съ затворени очи предъ нашата българска дѣйствителностъ, който се вслушва съ внимание въ заобиколющата го общественна сръда и слѣди съ интересъ въ едно нейно движение, е цѣла аксиома — прошка за смѣлостта на изражението — истината, че между нашитъ работници се забѣлзва едно движение, което благодарение на социалистическата пропаганда у насъ, взема все по-опредѣленно и по-опредѣленно направление. Наредъ у насъ се образуватъ работнически дружества, които се отличаватъ отъ до сега сжществуващитъ по това, че не само че не се поставитъ на дребнобуржуазна гледища точка, че не само че не се боятъ отъ социализмътъ и социалиститъ, но, наоппъти, открито заявяватъ, че за тѣхъ вѣтъ отъ социализмътъ нѣма спасение и че „работницитъ трѣбва да се организиратъ въ една работническа партия“, да се присъединятъ т. е. къмъ Българската Социалъ-Демократическа Партия, която е партия на угнетенитъ, партия на експлоатиранитъ и, като такава, се бори противъ угнетителитъ, противъ експлоататоритъ.

За това най-много се дължи на Българската социалъ-демократическа партия и нейния органъ, в. „Работникъ“. А това е достатъчно да покаже непреждевременността и цѣлесобразността на нейната тактика.

И нашия градъ не прави изключение отъ казаното.

Тукъ на 18 Априлий се основа едно работническо дружество.

Ето историята на това дружество.

По инициативата на нашия другаръ П. Габровски, който бѣше дошелъ въ столицата, на 17 Априлий се събраха около 10 души работници [за неработницитъ не говоря], между които и нѣколко иностранци. Говори се за необходимостта отъ

организиранieto на работницитъ и отъ гдѣ пропетича тая необходимостъ.

„Нашето общество, подъ влиянието на западноевропейскитъ капитализмъ, встѣпи вече въ пѣти на естественното си развитие: става и става все повече капиталистическо. А заедно съ това, заедно съ замѣняванieto на дребнобуржуазний начинъ на произвежданието продуктитъ съ едробуржуазний, капиталистическия върви и пролетаришанието на маситъ, раздѣленieto на обществото на два съ противоположни економически интереси класа: класътъ на непроизводителитъ собственици — нищожно малцинство — и класътъ на производителитъ несобственици — огромно болшинство. Класътъ на собственицитъ, благодарение на своитъ капиталъ, безбожно експлоатира класътъ на несобственицитъ и го поставя въ най-мизерно, най-окаяно положение. Ето защо работницитъ трѣбва да се организиратъ и да се борятъ съ общи усилия противъ общия врагъ. По казване се по-нататкъ, „всѣка класова борба е борба политическа“. Нашата страна се управлява отъ закони, които изработва Народното Събрание, съставено отъ избрани отъ народътъ депутати. Но тия депутати, които въ повечето случаи сж едри собственици, правятъ само такива закони, които имъ идатъ на смѣтката, които имъ позволяватъ да грабятъ все повече народътъ, оня самия народъ, който ги испраща въ Народното Събрание. Ето защо работницитъ, организирани въ дружества, не трѣбва да водятъ само економическа борба, да се борятъ само на економическа почва, не, тѣ трѣбва да се присъединятъ къмъ българската социалъ-демократическа партия, която не е нищо друго, освѣтъ политическа организация на работницитъ и да пренесатъ по тоя начинъ борбата и на политическа почва“. Рѣши се да се основе работническо дружество и се предостави изработванието на устава на една комиссия.

На другий денъ пакъ се събрахме и рѣшихме окончателно да се основе работническо дружество, което си постави за цѣль: „да групира работницитъ отъ Софийскитъ окръгъ, да зацѣпваа общитъ имъ интереси, да помага на своитъ членове въ случай на нужда и да развива класово съзнание между работницитъ“.

Сега работницитъ бѣха не вече 10, а 15 души. Още тукъ рѣшихме да се съберемъ на 1 Май вечерята, за да отпразнуваме празникътъ на труда.

Въ понеделникъ, на 1й Май вечерята се събрахме пакъ. Говори се върху въпросътъ: „защо трѣбва да се празнува тоя празникъ, каква полза има за работницитъ отъ това празнуване?“ Трѣбва човѣкъ да бѣдеше тукъ да види съ каква жадностъ работницитъ слушаха говорившия цѣли два часа, да чуѣ фактитъ, които тѣ даваха въ потвърждение на теоретическитъ му разсждения, да види какъ тѣ много добръ разбираха това, което той казваше, за да разбере всичката дълбочина на мисълта: „социалистическитъ идеи сжществува въ сияно състояние въ главитъ на наемнитъ работници;

социалиститъ пропагандисти ги само разбуждатъ и турятъ въ дѣйствие“!...

Казахъ, че имаше и нѣколко иностранци. И работницитъ гледаха на тѣхъ като на брати, тѣ се оказаха интернационалисти, тѣ изадаха въ капиталистътъ врагъ, а въ работникътъ — братъ, безъ да гледатъ дали той е полякъ, чехъ, нѣмецъ или българинъ!

Указа се, че иностранцитъ бѣха членове на работническитъ партии въ своитъ страни, съзнателни социалисти. Тѣ значително ще улеснятъ пропагандата между нашитъ работници.

Тая вечеръ имаше около 30 души работници. И всичко за три дни! При таква успѣхъ много може да се очаква! Поздравъ.

Петковъ.

ХАСКОВО.

Празнуванието на 1-й Май

Единъ денъ преди общия за всички съзнателни работници празникъ — 1-й Май, тукашната социалъ-демократическа дружина въ редовното си заседание разгледа въпроса за отпразнуванието му. Рѣши се, че тѣй като условията въ които живѣемъ не ни позволяватъ за сега да го празнуваме така както въ другитъ страни, то поне да го отпразнуваме вѣтъ отъ града или ако ни побърка времето — въ нѣкоя къща.

На 1-й Май (19-й Априлий по нашему) утрѣтъта се събраха всички другари на опредѣленото мѣсто Кенанъ — така се казва извѣстна мѣстностъ вѣтъ отъ града и се започна празнуванието. Най напредъ говори другаритъ С. за значението на 1-й Май като празникъ на всички работници, които сж съзнали своитъ класови интереси и се борятъ подъ знамето на всевълската Социална Демократия.

Слѣдъ това говори другари П. Той „отъ денъ на денъ все по и по-голѣмото осиромашаване [пролетаризиране] на населението, за безсилността на всички партни освѣтъ социалистическата, да го освободятъ отъ всички мѣки, злочестия и притѣснитъ и най-сетнѣ за сръдствата, чрѣзъ които ще се достигне сжбдванието на социалистическитъ нарѣдби“.

Той ни доказа, че осиромашаванieto на населението произлиза отъ днешнитъ наредби отъ нахлуванието на външнитъ ефтини стоки и отъ работението на едро вътрѣ въ страната; къмъ това прибави, че тежкитъ данаци, безбожнитъ лихварства и увеличениитъ нужди сж спомогнали и спомогатъ за това му съсипване.

Говори още за незаинтересоваността на нѣкоя буржуазна партия да зацѣпваа интереситъ на работното население — на сиромашта..... „Тия партии се борятъ помежду си само за „кокалъ“. Ний — работното население, сме имъ служили ката машини за достигане на цѣльта имъ, но тѣ ни на косъмъ не сж могли нито ще можатъ да ни подобрятъ положението... Топлото имъ мѣсто, пълнитъ имъ джебове и високото имъ положение ги правятъ да забравятъ общията си и да не ги е грижа за мѣкитъ и нещастията ни“....

„Че тия сѣчва могатъ да имъ принадлежатъ само подъ двѣ форми:

1-во Или подъ формата на частна собственностъ, която никога не е сжществувала, като общо явление и прѣдмѣтитъ на распроеранението на която ставатъ все по-малки и по малки, благодарение на развитието на промишлеността;

2-ро Или подъ формата на колективна собственостъ на материалнитъ и духовнитъ елементи на която сж вече подготвени отъ самото развитие на капиталистическото производство;

„Като взема предъ видъ,

„Че тая колективна собственостъ върху сръдствата за произвеждане може да се яви като сетинна отъ революционното дѣйствие на производителния класъ, — пролетарията — организиранъ въ особена политическа партия;

„Че къмъ такава организация трѣбва да се стрѣмъ съ всички сръдства, които има на расположението на пролетарията, като включимъ и тукъ всеобщото избирателно право, което по тоя начинъ се превраща отъ оръдие на лажата, каквото то е било до сега, въ оръдие на освобождението;

(Смѣдова).

на тая сръдство за достиганieto на тая цѣль. ение: сѣтъ предлага „съставянието на една ра-подобна партия, за организиранieto на която зинло да се залови Съюзътъ на синдикалитъ асминитъ, обществата за саморазвитие, потребителитъ наемнитъ производителитъ асоциаци“.

класа ато развива по нататкъ мисълта за „организиранieto въ Франция на една партия на ра-итъ, която трѣбва да скъса всички връзки азузавията и да се отдѣли отъ нея въ всѣко ние“, конгресътъ въ рѣшението си отпоси-иачието на пролетарията въ избортото асигелство, предава на тая мислъ кон-форма, като предлага проектъ за уставъ, а статия на който гласи така.

Отъ всички групи, съгласни съ тия рѣше-входящи въ състава на работническата ации, се състави федерацията на работни-оциалисти отъ двата пола, съ цѣль да оигнатъ до прилаганието въ живота при-на Справедливостта, и т. н.“

акто тая послѣдня фраза ни показа, осно-ѣ на французската работническа коллекти-ска партия се ржководѣха още, макаръ и лючително, отъ сантиментални и мистически ения. Тѣхъ по-вече занимава раздѣленieto укитъ отъ гледища точка на справедливостта, нкото организацията на производството, които ниушава отъ економическата необходимостъ

и отъ които зависи самото распредѣление. Но както и да е, партията се породила при самото пораждане тя притѣжаваше толкова жизнени сили, щото можа да устои и противъ външнитъ нападения и противъ вътрѣшнитъ интриги.

IV

Съгласно уставътъ, който раздѣли организацията на партията на шестъ областни клона, въ 1880 г. въ Парижъ се основава Централний Федеративний Съюзъ; въ С-Етиенъ и Лионъ Западна федерация; въ Лилъ и Рубе Севѣрната федерация; въ Ангюлемъ и Бордо Юго-Источната федерация; въ Марсель Южната федерация и най-сетнѣ, въ Алжиръ — Алжирската федерация. Всѣка отъ тия федерации си имаше своя организация и си свикваше свои областни конгреси.

На първий областенъ конгресъ на Централната федерация, свиканъ въ Парижъ презъ Юлий, 1880 г., падна честта да даде на партията избирателна програма.

Съдържанието ѝ е таково:

„Като взема предъ видъ,

„Че освобождението на производителния класъ е въ сжщностъ освобождението на цѣлото човѣчество, безъ разлика на полъ и народностъ;

„Че производителитъ ще бѣдатъ свободни само тогава, когато завладѣятъ сѣчивата за произвеждане;

Слѣдъ това той говори за единичката партия, която си туря за задача да защитава нашите интереси — социалистическата и за обединяването на социалистическата паредба... „Само при таа паредба не ще да има бѣдность и притеснения на човѣкъ отъ човѣка, нито слуги нито господари. Само тогава ще заживѣемъ истински и свободенъ животъ, ще бѣдемъ сити, добръ облѣчени и ще имаме доста свободно време за да помислюваме и за други нѣща освѣтъ храната“... „Кѣтветитѣ, които сипятъ отгорѣ ни богатитѣ и тѣхнитѣ защитници, на които е широко около врата, че социалиститѣ искали „да станели жепитѣ общи“, да се раздѣлѣли богатствата и много други такива, всички тѣ се отнасятъ за тѣхъ самитѣ, но тѣ за да ни испреварятъ, да ги не обвиняваме бързатъ да ни приписватъ тия нехѣности и съ това лъжатъ работното население, а като не сполучатъ по такъвъ начинъ тѣ прибѣгватъ къмъ заплашвания, пресѣдства, насилия и други нечисти сръдства“...

Най сѣтитѣ ни говори, че всѣки трѣбва усилено да работи за по-скорошното свѣстяване на своитѣ брати, защото „само когато по-голямата частъ отъ населението разбере интереситѣ си, вземе да работи за обединяването на социалистическитѣ паредби, само тогава ще се обединятъ тѣ“. Това време не е далече, защото днешнитѣ паредби всѣкичасно създаватъ нужнитѣ условия за обединяването на социалистическитѣ паредби — пролетаризиранието на населението и организирането на работницитѣ. Трѣбва само борба съ всички законни сръдства до когато е възможно работението по законенъ начинъ. „Да се боримъ подъ знамето на всесвѣтската Социална Демократия за обединяването на социалистическитѣ паредби! Подъ същото знаме да се боримъ за да подобримъ до колкото е възможно за сега положението си“!

Слѣдъ това дружината рѣши да се празнува всѣка година тоя денъ; ти поднаси братски поздравъ къмъ всички работници-социалисти, като ги кани да встѣпѣтъ въ по-близки сношения, да продължаватъ борбата и да празнуватъ всѣка година празника — 1-й Май.

Слѣдъ всичко това дружината намѣри за угодно да остане цѣлия денъ на това мѣсто, гдѣто го прекара весело съ игри, пѣсни и разговори.

За дружината: А. Георгиевъ.

18 Май въ Търново.

До неотдавна този денъ въ България се прекарваше много шумно, на всѣкъдѣ въ този денъ се празнуваше памѣтѣта на нашия поетъ революционеръ Хр. Ботевъ, който на 18 Май 1876 г. излѣзе отъ парахода „Радецки“ на Козлудуйскии брѣгъ съ своята чета, потивавай отъ своитѣ си почерпани отъ руската и западно-европейската революционна литература убѣждения и идеи. Тогава всички еднакво вземаха участие въ този празниество, като започнитѣ отъ най-големитѣ сановници и свършитѣ съ последни сиромаси; всички еднакво си спомноваха въ този денъ за Ботевъ, който се бори и умрѣ за освобождението на България отъ турското иго. Така бѣше до неотдавна.

Но отъ нѣколко време насамъ за единъ гачели тоя празникъ не съществува, гачели съпадающия въ този денъ другъ официаленъ празникъ съвѣтъ е изгладилъ изъ памѣтѣта на една частъ отъ нашитѣ хора живота, дѣлата и смъртѣта на Ботевъ. И иматъ право за това подобни хора. Тѣ гледатъ на Ботевъ само като на човѣкъ, който е ратувалъ за освобождението на България. За тѣхъ не съществува Ботевъ социалистъ, който се е борилъ за освобождението за клѣтото и измѣнено отъ работа население, който е проклиналъ на лево и десно грабителитѣ на народа, биле тѣ българи, турци или каквито и да биле други. За такива хора Ботевъ има значение само като дѣятелъ за политическото ни освобождение и нищо по-вече. Но освобождението е дѣло свършено и не остава нищо друго освѣтъ да си заживѣемъ „животъ свободенъ“ и да караме другитѣ да работятъ до изнеможение и пакъ гладни да лѣжатъ. Ето коя е причината гдѣто 18 Май, Ботѣвни празникъ, не се искава тъй както по-преди т. е. не всички го празнуватъ.

Но ако на една частъ отъ нашето общество Ботевъ е изгубилъ всѣко значение то за друга, която се заражда и постепенно развива — за социалиститѣ, той е още живъ, неговитѣ убѣждения и идеи, които релефно

личатъ въ неговитѣ огненни стихове имъ даватъ енергия и животъ въ борбата, неговия животъ и запечатаната съ крѣвъ борба ги прави неострашими. Тѣ виждатъ въ себе си продължатели на неговата борба, извикани да извършатъ днесъ това, което Ботевъ преди 20—30 години не можалъ да направи. За тѣхъ той всѣкога ще живѣе и всѣкога свѣто ще празнуватъ памѣтѣта му.

Такъвъ е денътъ 18 Май за соц.-демократитѣ въ България. Въ този денъ вечерта мѣстната соц.-демократическа дружина свика работницитѣ въ „Работнически клубъ“, който дружината отвори за въ интереса на пропагандата, гдѣто всѣка недѣля ще се държатъ сказки и ще се четатъ и разисква по социализма. Въ този Работнически клубъ се отпразнува памѣтѣта на Ботевъ. Въ 3 часа послѣ обѣдъ залата се напълни съ посетители — работници и запалитѣ, между които имаше и 17 души наши другари отъ Г.-Орѣховица показани да присѣствуватъ на празника. Ний отъ сръдце имъ благодаримъ за посѣщението. Слѣдъ запознаванията и честитиванията съ празника, се пристѣпни къмъ цѣлѣта.

Пръвъ говори другарѣтъ ни Ено Йековъ. Той описа на кѣсо биографията на Ботевъ: гдѣ се е родилъ, какъвъ е билъ отъ малкъ и какъ се е възпитавалъ той; говори за отиванието му въ Русия, за познаването му съ руската революционна литература, връщането му въ България, живота му въ Румания и свърши като описа какъ Ботевъ обля юнашки съ крѣвѣта си своитѣ убѣждения.

Слѣдъ него говори другарѣтъ ни Д. Георгиевъ. Той описа времето, презъ което е живѣлъ Ботевъ, оказа на апатичността на българитѣ натискани подъ двойното иго: турското и грѣцкото; обърна вниманието на слушателитѣ на тогавашната малка частица интеллигентни хора презъ онова време, която добръ съзнаваше положението на нашитѣ българи, негодуваше и се жѣсаше отъ жакитѣ и страданията имъ и се бѣ рѣшила да се бори до последни капка крѣвъ за освобождението имъ. Къмъ тази малка частица се причисли и Ботевъ. Като очерта добръ неговитѣ идеи и убѣждения, като указа на голѣмата разлика, която съществува между Ботевъ и другитѣ тогавашни наши революционери, както по идентѣ имъ, така и по крайнитѣ имъ гледища върху освобождението на България, като отдѣли по такъвъ начинъ Ботевъ отъ другитѣ му другари съмишленници. Георгиевъ раскри предъ слушателитѣ си тази послѣдни страна отъ Ботевия духъ, съ която той се отличава отъ другаритѣ си. „Ботевъ е билъ по крайнитѣ си цѣли социалистъ-утопистъ“, каза говорившия. „Той се е борилъ за освобождението на България не само отъ Турското иго, но отъ всички ига; той е искалъ да се премахне не само сиромашията, страданията и експлоатацията, които турското правителство упражняваше върху българина, но е искалъ унищожението на всѣкакъвъ видъ експлоатация и угнетение. Но благодарение на това, че Ботевъ е живѣлъ въ това врѣме, когато подъ натиска на турското иго у насъ живота е билъ много неразвитъ, европейската цивилизация е била чужда за насъ, благодарение на тия условия сръдъ които е живѣлъ Ботевъ, той не е можалъ да бѣде другъ, освѣтъ социалистъ-утопистъ. Сегашнитѣ условия на живота правятъ възможна борбата, създаватъ работницитѣ, върху които, като пада тежестъта на днешнитѣ паредби съ заинтересуванни отъ премахнуванито на тия паредби. Тѣ създаватъ революционнитѣ елементи и правятъ възможно обединяването на тая паредба, за която се борилъ и Ботевъ. Но при тогавашнитѣ условия той не е можалъ да дѣйствува по другъ начинъ“... Георгиевъ завърши рѣчьта си, като посочи на примѣра на Ботевъ, който замечати своитѣ идеи съ крѣвѣта си и като разгледа социалъ-демократическото учение и най-сѣтитѣ като указа на причина на борбата на днешнитѣ социалъ-демократи.

Послѣдегъ говори другарѣтъ Н. Габровски. Той започна така: „Азъ ще кажа нѣколко думи по това, какво значение има за насъ това празнуване, защо ний празнуваме днесъ памѣтѣта на Хр. Ботевъ, а не на нѣкой другъ, напр., богатши или голѣмецъ, умрѣлъ преди двѣ три години?“

Слѣдъ като указа на значението, което има за насъ Ботевъ, като дѣецъ, който се е борилъ за освобождението на страдащото, ограбваното и измѣнено отъ работа човѣчество, слѣдъ като показа, че Ботевъ се е борилъ за сѣщата цѣль,

къмъ която и ний, работницитѣ-социалисти се стремимъ, говорившия се сирѣ на слѣдующото характерно изрѣчение на Ботевъ. „Ботевъ казва: — каза той — „сиромаситѣ е робъ и робѣтъ е сиромасъ“. Какво голѣмо съдържание въ тѣзи Ботевъ мисль! И пакъстина, може ли да бѣде свободенъ работникъ? Свободни ли сѣ нашитѣ работници, които сѣ принудени депоночно да работятъ за да могатъ да живѣятъ? Тѣ продаватъ трудѣтъ си, работническата си сила на господаритѣ, които ги каратъ да имъ работятъ и да имъ печелятъ богатства. Но работническата сила е нераздѣлна отъ организма на тогава, който и владѣе. Този който продава трудѣтъ си, той продава тѣлото си, продава душата си, волята си, свободата си. Свободата при днешното капиталистическа паредба, основана на наемни трудъ, е гола дума“.

Слѣдъ това той доказа какъ всичкитѣ видове страдания, угнетения, сиромашия и т. н. се раждатъ отъ днешното частно владѣние на орѣдѣтия на производството и завърши като пожела енергии и постоянство въ борбата за освобождението на трудѣтъ отъ капиталѣтъ.

Така празнуватъ социалиститѣ памѣтѣна борцитѣ за освобождението на човѣчество. Умѣятъ тѣ да цѣнятъ животѣтъ и дѣлата имъ и свѣто да празнуватъ смъртѣта имъ.

Тука ще забѣлѣжимъ че въ „Работнически клубъ“ ще се държатъ сказки всѣка недѣля сутринѣта. Ний приканяме работницитѣ и занаятчинѣтъ да присѣствуватъ на тѣхъ.

Ст. Димитровъ, словослагателъ

ВЪ СТРАНСТВО

Германия: Избирателната агитация за новия Рейхстагъ. — Англия: Озаконяването на 8 часовъ работенъ денъ въ руднитѣ. — Белгия: Международния конгресъ на рудокопачитѣ въ Брюксель.

Распуцанието на Рейхстага постави на кракъ всички политически партии въ Германия. Идущитѣ избори за новия Рейхстагъ предвѣщаващъ да бѣдатъ единъ отъ най-бурнитѣ и най-рѣшителнитѣ, които сѣ ставали до сега. Това се вижда отъ избирателната агитация, която вече е почната въ всичкитѣ окрѣжи и по-всичкитѣ пунктове на Германия и въ която партиитѣ влечатъ всичката си страсть.

Консерваторитѣ за да привлечатъ населението на свои страна служатъ си съ най-мискини сръдства. Тѣ трѣбятъ на лѣво и на дѣсно, че ако се непримѣятъ военни законопроектъ на правителството, то Россия и Франция цѣли да нападнатъ Германия и цѣли да я разбиятъ, да унищожатъ нейното единство, което сѣ придобили съ толкова народна крѣвъ. Тѣ плашатъ населението и съ червено то знаме на социализма. Даже и самия императоръ си служи съ заплашвания. Въ една своя рѣчь, той е обвинявалъ депутатитѣ, че не биле патриоти и че за благо то на отечеството той е готовъ да растури и новия рейхстагъ и самъ да озакони и да приложи законѣтъ за увеличаване на войската, ако не го гласуватъ депутатитѣ. Тая рѣчь имѣше да слѣб и да примори оппозиционнитѣ партии съ правителството, още повече ги дразни и съединява за борба противъ него.

Много сѣ противницитѣ на военни законопроектъ въ Германия, по най-принципални, най-убѣдени и най-рѣшителни сѣ социалъ-демократитѣ. Тѣ се борятъ не само противъ тоя законопроектъ, но противъ военщината изобщо, която истощава парично, тѣлесно, умствено и нравственно народа. Девизътъ на германската социалъ-демократическа партия въ борбата противъ военни законопроектъ е тоя: „населението да не дава нито едно петаче и нито единъ човѣкъ“. Каква полза има работното, бѣдното население отъ войската? На кого ти служи, кого ти пази, противъ кого ти е насочена?

Всѣкога и на всѣкъдѣ войската е служила на богатитѣ и на тиранитѣ противъ работния народъ; на всѣкъдѣ и всѣкога сиромаситѣ си проливатъ крѣвѣта за да запазятъ „отечеството“, сирѣчь живота, имота и свободата на богатитѣ и властѣта на тиранитѣ. На всѣкъдѣ и всѣкога съ военната сила се отнематъ правата на работницитѣ и се поддържа експлоатацията и угнетението въ обществото. Ето защо социалиститѣ искатъ да обезорѣжатъ постоянната войска и да въорѣжатъ самия народъ. За това Германската Соц.-демокр. партия е най-заинтересуваната при отхвърляването на военни законопроектъ.

Германската Соц.-демократическа пар-

тия води най-жива, най-успѣшна агитация. Всичкитѣ тѣни сѣ пустнати на полето на телната борба. Цѣла фаланга отъ крѣтосватъ Германия и на събиратъ населението, правятъ публични събрания и ги организиратъ за предстоящитѣ избори. Най-забѣлѣтитѣ оратори Бебель, Либкнехтъ и др. сѣ излѣзли вече по агитационна биколка. Всичкитѣ вѣстници на сѣ поставени въ боевий порядъ; всички страни нападатъ военни проектъ и военственната политикъ вилетството. Официални органи на ята „Напредъ“ въ единъ отъ по си броене по поводъ заплашители на императора му отговаря така: той (императора) се усмѣли да „държавенъ превратъ“, то гражданъ се освободитъ отъ задължението нияватъ нарушената Конституция.

Главния съвѣтъ на партията тѣтъ манифести къмъ работницитѣ, ги приканва да стоитъ на прѣстолѣ се увличатъ въ примѣитѣ на други тѣи, по съзнателно, дружно, и рѣшително да върватъ къмъ нитѣ урни въ денѣтъ на изборѣ гласуватъ за своитѣ истински защитници — социалъ-демократи.

Въ 400 избирателни окрѣжи поставила свои кандидати. Изборѣ борба ще се води по всичкитѣ избирателното бойно поле. Сѣ ги правителственъ кандидатъ, ще постави свой кандидатъ — демократъ, ще измѣри силитѣ и Ний ще слѣдимъ тая борба въ и перипетии. Отъ сега още мога предскаже, че германската социалъ партия ще излѣзе побѣдителъ въ борба. Впрочемъ, времето прибу то ще ни покаже.

Въ Англия е вече озаконенъ часовия работенъ денъ въ руднитѣ ламентъ въ едно отъ миналитѣ ния слѣдъ дълги разисквания. Опи най-живо участие сѣ взели предъ социалисти на английската работ партия, е гласувалъ да се нама ний денъ на 8 часа за работѣтъ сѣ исключение на онии, които сѣ работятъ извече. За тоя законъ и самъ Гладстонъ, „велика тель на либералната партия, а зидентъ министръ.

Това е едно голѣмо завоеванѣ вота на работницитѣ и една гола ка напредъ къмъ покровителстван дѣтъ въ всички индустриални рай Вѣдѣжъ трѣгне ли държавата да ботническото движение да намале работния денъ въ всичкитѣ клоно да. Отъ сега пататѣкъ руднитѣ Англия ще получава по-голямо ще намиратъ повече работа. На по свободно време да се развива участвуватъ въ разнитѣ обществ би. Осемъ часовия работенъ денъ ти още по-силно работницитѣ въ и ще имъ даде възможностъ да сѣ и да достигнатъ и други преобръ въ живота си.

Въ свързка съ озаконяването часовия работенъ денъ въ руднитѣ, дължни сме да отбѣлѣ го едно важно събитие въ работ свѣтъ. Миналата седмица на 18-и г. Брюксель е заседавалъ четир дунироденъ конгресъ на рудокоп Отъ Англия присѣствували 38 които представлявали 650,000 р подъ земята, отъ които 339,500 низирани въ Традѣ-Юнионъ — въ вени съюзи; отъ Белгия 90 делегече то представлявали 69,000 сирѣчь докопачи; отъ Австрия единъ избо който представлявалъ 100,000 р отъ Германия единъ делегатъ ш валъ 183,000 рудокопачи; отъ на 14 делегати представлявали 21 дикирани (сдружени) рудокопачи цифра на представляванитѣ руд ния миллионъ и 94 хиляди души.

Търново, кооперативна печатница